

DE LEEFLIJN EEN OVERZICHT VAN BESCHIKBARE ALCOHOLINTERVENTIES

Dit overzicht van interventies beperkt zich tot programma's en projecten die al zijn uitgewerkt en waar gemeenten gebruik van kunnen maken. Het overzicht is niet uitputtend en bevat voornamelijk landelijk ontwikkelde interventies die kunnen worden opgenomen binnen het lokale beleid.

GEZONDHEIDSWINST VOOR	INTERVENTIE	DOELSTELLING	DOELGROEP	PRODUCTEN	INTERMEDIAIR
< 0 jaar	Voorlichting over risico's alcoholgebruik rondom zwangerschap	Voorkomen van alcoholgebruik bij kinderwens en zwangerschap. Voorlichten over alcoholgebruik tijdens de lactatieperiode	(Zwangere) vrouwen, partners van (aanstaande) zwangere vrouwen, vrouwen die borstvoeding geven	Brochure 'Zwanger? ... en Alcohol?' www.alcoholenzwangerschap.nl www.alcoholinfo.nl	STAP FAS stichting NICZ/Trimbos-instituut
	Screening en advies tijdens de zwangerschap	Opsporen van alcoholgebruik bij zwangere vrouwen	Zwangere vrouwen of vrouwen die zwanger willen worden	Minimale interventiestrategie	Verloskundige
< 16 jaar	Alcoholpreventie op school	Informereren over genotmiddelen, de risico's van alcoholgebruik, houdingsaspecten en sociale vaardigheden als 'nee' leren zeggen, groepsdruk en weerbaarheid	Basis- en voortgezet onderwijs	Lesmateriaal en handleiding 'Gezonde school en genotmiddelen' www.dgsg.nl	GGD en instelling voor verslavingszorg
				Lesprogramma's Stichting Voorkom www.voorkom.nl	Stichting Voorkom
	Opvoedingsinterventies	Ouders adviseren en bewustmaken van hun rol m.b.t. het alcoholgebruik van hun kind	Ouders en opvoeders van jongeren onder de 16 jaar	Campagne 'Voorkom alcoholische bij uw opgroeiende kind' www.uwkinden.alcohol.nl www.alcoholinfo.nl	GGD en instelling voor verslavingszorg
				Boekje voor ouders 'Mag ik ook een glaasje?' www.alcoholenopvoeding.nl	STAP
	Trainen van barvrijwilligers	Verhogen van de naleving van de Drank- en Horecawet en het tegengaan van alcoholverstreking aan jongeren onder de 16-jaar bij paracommerciële verstrekkers	Barvrijwilligers van sportverenigingen, jongerencentra, studentenverenigingen, culturele organisaties e.d.	Instructie verantwoord alcohol schenken (IVA)	o.a. instelling voor verslavingszorg en NOC*NSF
	Handhaving leeftijdsgrenzen	Extra inspecties door VWA en politie op naleving leeftijdsgrenzen	Alcoholverstrekkers en jongeren tot 16 jaar	Handhavingsactie 'Geflest' www.sre.nl/alcoholenjongeren	VWA Politie Brabant-Zuidoost
	Ondersteuning van kinderen van verslaafde ouders	Informereren, wijzen op hulp en voorkomen schadelijk alcoholgebruik	Kinderen van verslaafde ouders	www.drankjewel.nl	Trimbos-instituut
		Zelfhulp aan kinderen van verslaafde ouders	Kinderen van verslaafde ouders	www.al-anon.nl	Al-ateen/Alanon
	Creëren van alcoholvrije omgeving	Alcoholvrijeomgeving.nl is een initiatief om de leefomgeving van kinderen tot zestien jaar zoveel mogelijk alcoholvrij te maken.	Scholen voor voortgezet onderwijs, jongerenwerk, sportverenigingen, horecaondernemers	Project alcoholvrije omgeving www.alcoholvrijeomgeving.nl	STAP
	Ontwikkeling keetbeleid	Het tegengaan van alcoholgebruik door jongeren in hokken en keten	Jongeren 12-16 jaar en hun ouders	Pilotplan keetbeleid VWA	VWA
			Visienota STAP www.alcoholbeleid.nl	STAP	
16-25 jaar	Voorlichting over risico's alcoholgebruik onder jongeren	Bewustwording/kennisverhoging bij jongeren creëren middels het inzetten van getrainde leeftijdsgenoten tijdens uitgaansmomenten (peers)	Jongeren bij uitgaansgelegenheden, evenementen en vakantieplekken tussen 16-25 jaar	Methode 'peer education'	Instelling voor verslavingszorg
	Voorlichting aan uitgaande jongeren	Jongeren bewust maken van de risico's die ze lopen bij het uitgaan en ze leren hoe ze deze risico's kunnen vermijden	Jongeren die uitgaan (16-25 jaar)	Project 'Way Out'	Koninklijk Horeca Nederland (KHN)
	Trainen van barvrijwilligers	Verhogen van de naleving van de Drank- en Horecawet en het signaleren en ingrijpen bij overmatige alcoholconsumptie	Barvrijwilligers van sportverenigingen, jongerencentra, studentenverenigingen, culturele organisaties e.d.	Instructie verantwoord alcohol schenken (IVA)	o.a. instelling voor verslavingszorg en NOC*NSF
	Trainingen voor barpersoneel	Tegengaan van problemen door drankgebruik in de horeca door misbruik te herkennen en de regels actief te handhaven	Barpersoneel horecagelegenheden	Programma 'Barcode', een modulaire cursus voor horecapersoneel. Cursisten leren hoe zij een bijdrage kunnen leveren aan een gezonde en veilige uitgaansomgeving.	GGD en instelling voor verslavingszorg
	Opstellen van verordeningen en convenanten	Voorkomen van schade aan individu en omgeving	Verstrekkers van alcohol	Handleiding deel 2: hoofdstuk E regelgeving	VWA
				Kwaliteitsmeter veilig uitgaan (KVU) www.ccv.nl	CCV
				Project veilige gemeenten www.projectveiligegemeenten.nl	
Handhaving openbare dronkenschap	Optreden tegen openbare dronkenschap en/of alcoholgerelateerde overtredingen met alternatieve (educatieve) sancties	Jongeren tot 16 jaar en hun ouders	Handhavingsactie 'Boete of kanskaart' Handhavingsactie 'Meer dan een biertje'	GGD Gelre-IJssel, Halt Nederland, Iriszorg, Tactus, Trimbos-instituut	
	Screening	Opsporen van jongeren met alcoholproblemen en hen motiveren tot het zoeken of krijgen van hulp	Drinkende jongeren tot 24 jaar	www.watdrinkij.nl	Trimbos-instituut
	Ontwikkeling keetbeleid	Het reguleren van alcoholgebruik door jongeren in hokken en keten en het tegengaan van alcoholverkoop	Jongeren 16-25 jaar en hun ouders	Pilotplan keetbeleid VWA	VWA
				Visienota STAP www.alcoholbeleid.nl	STAP
Volwassenen	Screening	Opsporen van personen met alcoholproblemen en hen motiveren tot het zoeken of krijgen van hulp	Personen met schadelijk alcoholgebruik of alcoholafhankelijkheid	www.drinktest.nl	Trimbos-instituut
	Adviesgesprek	Motiveren tot laag-risico gebruik of het zoeken van adequate hulp	Personen met schadelijk alcoholgebruik of alcoholafhankelijkheid	NHG-Standaard	Instelling voor verslavingszorg, Trimbos-instituut
				PHEPA-richtlijn	
				Alcohol Infolijn	
	Alcoholconsultatie in de 1e lijn	Behandelen van personen met schadelijk alcoholgebruik	Personen met schadelijk alcoholgebruik die niet afhankelijk zijn	Handleiding Alcoholconsultatie	Instelling voor verslavingszorg
Preventieprogramma vroegsignalering alcohol					
Zelfhulp	Het zelfstandig terugbrengen van het alcoholgebruik naar laag-risico gebruik	Personen met schadelijk alcoholgebruik die niet afhankelijk zijn	www.minderdrinken.nl	Trimbos-instituut	
			Teleaccursus 'Minder drinken? Doe-het-zelf!'		
			Zelfhulpboek 'Minder drinken' (uitgeverij Boom)		
	Groepshulp aan familieleden en vrienden van verslaafde ouders	Kinderen van verslaafde ouders	www.al-anon.nl	Al-ateen/Alanon	

BETEKENIS VAN DE KLEUREN

	Pijler <i>Publiek draagvlak</i>
	Pijler <i>Regelgeving</i>
	Pijler <i>Handhaving</i>
	Pijler <i>Vroegsignalering</i>
	Combinatie van pijlers

DE LEEFLIJN
EEN OVERZICHT VAN BESCHIKBARE
ALCOHOLINTERVENTIES

